

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. II. An, & quando secreti delicti revelatio careat vitio detractionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

§. II.

*An & quando secreti delicti revelatio caret vitio
Detractionis.*

318. **S**ecretum est Sacramentale in foro conscientie commissum, vel naturale hoc est duplex; nempe vel commissum, id est, ex peculiari commissione delinquentis, aut alterius concreditorum, vel promissum, ut si quis aliunde occulti criminis notitiam licite comparer, postea promittat se alijs non revelaturum. Præter commissum & promissum est aliud, cujus cognitio est injuste comparata E. g. litterarum rptione. De Sacramentali est certum, quod in nullo eventu probabili possit licite detegi. Secretum commissum est, vel explicitum, ut dum quis pandit crimen eo pacto, ut nulli prodatur; vel est tacitum, quando scilicet ex circumstantijs constat rem tibi sub secreto committi, & te illam sic accipere, qualiter ad secretum obligantur Medici, Advocati, Chirurghi, Obstetrices, Theologi, Consulti.

Certum est, quod utroque modo commissum obliget ex Justitia, ne reveletur, intervenit enim pactum utrinque onerosum, nempe quod committens ex sua parte concredat, alter verò quod concreditorum apud se servabit; Quare hic tenetur ex Justitia tacere, postquam alter concredidit.

Secretum promissum vel est de crimine, quod independenter à secreto non

potes sine injustitia revelare, vel debes, si primum duplicem revelando committis injustitiam; unam rei occultæ detractione, alteram violatæ promissionis, si intendisti expressè te obligare ex Justitia, secus seclusâ hac intentione per *num. 211.* si ante promissionem deberes revelare, ut judici legitime interroganti ex prævia semiplena probatione, aut fama publica E. g. furti, teneris etiam post promissionem fateri, quia tunc negatio est illicita, proinde non poterat cadere sub promissionem aut juramentum: At si furem deprehendisti, potes illum judici prodere ante promissionem, ut si furtum potes probare, & tibi esset præjudiciosum, &c. secus post promissionem, & quidem sub mortali, si jurasti, secluso autem juramento mortalitæ, vel venialiter juxta rei qualitatem, & circumstantiam, *Molin. tom. 5. Disputat. 4. num. 4.*

Ex his patet, quod secretum commissum gravius obliget, quam promissum, proinde ob leviores causas possit rumpi quam commissum: hoc enim obligat etiam in casibus, in quibus aliàs revelare poteras, aut debebas: sic non potes revelare superiori tibi præcipienti, aut judici legitime quærenti, neuter siquidem potest præcipere, nisi scientia sit legitime

gitime communicabilis, notitia autem comparata per commissionem non est licite communicabilis, sed conscius perinde se habere debet, ac si nesciret: est enim communicata illi notitia sic restricta & sigillata, nisi committens secretum injuste vexet Republicam aut innocentem, nec vult ab injuria desistere, tunc enim potest revelari, etsi fuisset data fides silentij sub obligatione mortis subeundæ; nam promissio talis non complectitur casum, quo vis vi repellenda est, Lugo à *num. 141.* Molin. *Disp. 5. n. 6.* uti nec si ipse committens à sua nequitia nequit erui, nisi prodatur, ut si velit desistere à matrimonio cum occulto impedimento Molin. *n. 7.* Laym. citandus *n. 2.* complecteretur autem si malitia committentis non intervenit, quia materia promissa est licita etiam pro tali eventu, Lugo *n. 115.* Molin. *Disput. 37. num. 10.* Laym. *L. 3. tract. 3. p. 2. cap. 5. num. 4.* (limitans ut) non obligetur subire mortem, nisi agatur de maximo committentis secretum damno, extra hoc enim certo potius committens ex lege charitatis debet subire damnum, quam innocens vitæ discrimen) unde si sine committentis malitia homicidium imputetur innocenti, non potes revelare, sed potius finire innocentem condemnati, cum tunc nec ipse committens teneatur se prodere, nisi posset citra grave suum incommodum E. g. fugere, tunc enim si præmonitus nollet fugere, potest & debet prodi Molin. *n. 6.* Laym. *n. 2.*

Secretum commissum, & à fortiori promissum non obligat in casu, quo tormenta gravia, mutilatio, aut mors sua, vel tuorum vitanda, licet vita com-

mittentis periclitaretur ex revelatione, quia nemo cum tanto suo aut suorum onere acceptat à privata persona, talia secreta secundum ordinatam charitatem, Molin. *Disput. 37. num. 10.* an, si, ut paulo ante dictum est sub tanto sui onere acceptasset, aut secretum vi, aut fraude extorsisset, sic enim tenetur etiam cum aliquo suo majori damno servare secretum, unde si ex revelatione hujus mors imminet infamati, potius debet eam subire, quam revelare injuste ejus notitiam comparans Molin. *n. 13.* Amicus *n. 107.* contra Petrum Navar. & Less. quia est injuriosus non solum in secreti extorsione, sed etiam in ejus usu, cum si posset restitui, deberet restituere, proinde cum nequeat extortum reddere, debet saltem eo non uti: sicut furans equum non solum est injustus furando, sed etiam non restituendo equum, teneturque illum restituere in pari Domini necessitate, sicut in tantum non posset furari, aut vi rapere.

319. Quæres hic occasionaliter, quanta sit culpa secreta litterarum cognoscere ex earum apertione, vel lectione? Respondeo cum Molin. *tom. 5. Disp. 36.* Sanch. *L. 6. Consil. cap. 6. dub. 3.* Lugo *Disp. 14. à n. 148.* nisi sit consensus saltem præsumptus, aut prudenter quis judicet non contineri in litteris secretum grave, peccat mortaliter, sive aperiat sigillatas, sive non sigillatas, repositas tamen in loco, in quo secreta servari solent, nempe in loco clauso, sed casu relicto aperto (nisi sis in sententia docentium non esse mortale uni, aut alteri viro prudenti revelare secretum) etiam dum dubitat, an res magni momenti contineatur propter periculum, cui se

T t

expo-

exponit, teneturque ad restitutionem damni secuti totius gravis, nisi culpa fuerit levis, aut si grave damnum prudenter credebatur non futurum, ita Molin. loco cit. (quidquid contradicat Lugo n. 149.) quia tunc damnum est involuntarium. Tempore belli licite intercipiuntur litteræ hostis, & leguntur, uti etiam illæ, ex quibus prudenter times proprium, aut alienum injustum damnum; pariter Ministris publicis fas est referre litteras dum expedire bono communi judicant, cavendum tamen, ne publicent alia eo non facientia.

Quomodo se gerere debeat Superior in secreto delicto subditi ad se delato constitutum est de Religiosis Societatis in Congreg. VII, Decret. 33, de quo fuse Lugo à num. 117. & à n. 145. Palao 1. p. tractat. 6. Disput. 3. pag. 11. Haunold, tract. 2. n. 550. Ad quoddam Decalogi præceptum spectet secreti observatio Disputat loco cit, Lugo 143.

Resp. Deturque ad illud præceptum spectare, ad quod spectat bonum, quod aufertur violando secretum; quando enim secreti violatio redundat in damnum vitæ, membrorum sanitatis, observatio secreti pertinet ad bona corporis, si redundet in damnum famæ, aut honoris, observatio spectat ad bonum famæ, &c. Si redundet in damnum bonorum fortunæ, observatio secreti spectat ad bona fortunæ, proinde ad præceptum prohibens horum violationem. Demum si violans secretum nocet bonis animæ, ut si circa hæc sequitur aliquod damnum E. g. peccatum, ignorantia, læsio usûs rationis, aut quid simile, observatio spectat ad bonum animæ. Et cum secretum E. g. scientia, quam quis possidet alijs ignorantibus sit quoddam bonum ab anima possessum, ejus violatio censetur esse quasi furtum spirituale circa bona animæ.

§. III.

Enodatio plurium quæstionum de fama & honore & bonis fortunæ ex damnatis propositionibus.

320. **Q**uæres primò an Religiosus, aut clericus calumniatorem gravia crimina de se vel sua Religione spargere minantem, jamque paratum publicè, & coram viris gravissimis impingere licite occidat, si alius modus impediendi non superest? Ratio affir-

mandi, licita est occisio injusti invaloris bonorum magni pretij, dum aliter conservari possunt, ergo à fortiori observandum honorem & famam utpote Ordinis altioris bonis fortunæ. Respondeo negativè; affirmativam enim Alexander VII. in propositione 17. damnat, cui